

Schubertiáda csellóval...

**2014. július 20-án, vasárnap 16 órakor
a Wekerlei Zenepavilonban**

Műsor:

Moment musical Op. 94. No. 3.

(átirat: G. Goltermann)

D-dúr hegedű-zongora szonáta Op. 137. No. 1.

(átirat: Pejtsik Árpád)

Három dal Ständchen, a „Hattyúdál” ciklusból D. 957

(Kellstab versére, magyar szöveg: Gelencsér Gábor; átirat: G. Goltermann)

Wohin, a Szép molnárleány dalciklusból D. 795

(Wilhelm Müller verse, Lányi Viktor fordítása)

A múzsák kegyeltje D. 764

(Goethe verse, Závodszy Zoltán fordítása)

a-moll „Arpeggione szonáta D. 821

(átirat: Bernhard Günter)

Közreműködik:

**Gelencsér Gábor – gordonka, Baksa Endre – zongora,
valamint**

Jalovszky György – ének

A műsor háziasszonya: Szebenyi Marianna

Vasárnapi Térzenék a Wekerlén

A napóleoni háborúkat követő években Bécs közéletét a rettegett Metternich kancellár zsarnoki rendszere fojtogatta. Titkosszolgálatát kitüntető figyelemmel szemlélte a művészvilágot, melynek talán legkülönösebb eseményei egy arisztokratákból, hivatalnokokból, kispénzű művészpártolókból és félvilági művészekből összeálló, kedélyes társaság összejövetelei voltak. A szokatlan harmóniái, és dallamvilága miatt mellőzött Franz Schubert sok művét e hasonló gondolkodású barátainak kis körében adta elő. Az 1820-as évektől rendszeressé váló alkalmakat, melyek felolvasó-, táncos-, és zeneesteket, irodalmi vitákat és ivászatokat jelentettek, „schubertiádáknak” nevezték. Barátai minden lehető módon támogatták Schubert érvényesülését. Bécs Grinzing nevű külvárosának ódon utcái, híres borozói, a heurigerek, és egy múzeum, emléktáblával a falán, őrzik még e korszak hangulatát.

Schubert, a korai romantika zseniális mestere rövid élete során (1797-1828.) nem írt gordonkaművet. A műsor címében rejlő ellentmondás tehát csellóátiratokra utal. A cselló és a gordonka névazonosság: különböző nyelvű kifejezésekkel – az olasz violoncello (annyi, mint kis bőgő), és a magyar gordonka (kicsi gordon, kishőgő) – ugyanazt a hangszert nevezzük. A műsor bevezető darabja Moment musical, zenei pillanatkép, rögtönzés, pillanatnyi hangulat. Schubert kedvenc műfaja, egész életén végigvonuló sorozat. A rendkívüli kifejezőerejű lírai karakterdarabok eredetileg zongorára íródtak. Az átíratot egy nagy hatású 19. századi német csellista és zeneszerző, Georg Goltermann készítette. Schubert művészetét hiba lenne leszűkíteni az érzelgős, szentimentális szórakoztatásra. Szerény élete, és egész alkotómunkája Beethoven

Vasárnapi Térzenék a Wekerlén

árnyékában telt, a rajongva tisztelt mestert példaképének tekintette. Neki azonban nem sikerült művei számára pártfogókat, közönséget, és kiadót találni; életének egyetlen önálló szerzői estjét utolsó évében, barátai szervezték. Szimfóniái, kamaraművei, dalai csak halála után jelentek meg. A D-dúr hegedű-zongora szonáta korának új műfaja, a három tételes (gyors-lassú-gyors) „koncert-szonáta”, Pejtsik Árpád gordonkaművész és tanár kiváló átiratában hangzik el.

Schubert alkotásainak középpontjában dalai állnak, a mintegy hatszáz művel a műfaj klasszikus típusát teremtette meg. Utánozhatatlan kifejező erővel valósul meg hennük a dallam szépségének, és a vers mondanivalójának tökéletes egysége. A Goethe-versekre írott dalokat barátai megküldték a költőfejedelemnek, Ő azonban nem is válaszolt. Valószínűleg megérezte, hogy azok nem egyszerű megzenésítések, hanem a versen túlnövő önálló műalkotások. A mai napon három dal csendül fel: elsőként a Ständchen (Szerenád) Georg Goltermann csellóátiratában, majd a Szép molnárlány dalciklusból a Wohin (Hová) c. dal, és végül a Musensohn (A múzsák kegyeltje) c. dal.

Az arpeggione J. Stauffer bécsi hangszerkészítő találmánya, egy régi hangszer, a viola da gamba módosított formája volt, melyet hathúros gitár hangolása miatt vonós gitárként is emlegettek. Az 1820-as években egy ideig Schubert e művét kedett többre, szetős legyen. divatba jött, nagy népszerűségnek örvendett. Schurandelésre komponálta, és nem is töremint hogy az a hangszer érdekében tetAm az arpeggione, amilyen hamarjában olyan módon le is tűnt. Az a-moll arpeggione szonáta viszont idővel muzsikus nemzedékek sorát megigézve önálló életre kelt, amit napjainkban brácsa- és gordonkaművészek előadásában, komoly hangszeres felkészültséget igénylően gyakran lehet hallani.

Vasárnapi Tervek a Wekerlén

Következő koncert:

**Válogatás a barokk és
klasszikus zene
gyöngyszemeiből**

Közreműködik

Metzker Kamaraegyüttes

Magyar Kollegium

WEKERLEI

TÁRSASKÖR

Támogató:

